

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Magnum Matrimonij Sacramentum Casibus Practicis Expositum

Reutlinger, Ignaz

Augustæ Vindelicorum, 1716

VD18 10508716

Quæstio Tertia. An copula sit confirmatio Sponsalium, quando committitur post agnitum defectum, qui posset sufficere ad eorundem dissolutione,.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40059

QUÆSTIO TERTIA.

An copula sit con firmatio Sponsalium,
quando committitur post agnitum defectum,
qui posset sufficere ad eorundem disso-
lutionem?

C A S U S

Sponsi peccantis cum Sponsa defectuosa.

Quinidio innotescit in Iolantha sibi desponsata usque huc
sibi incognitus defectus ejus generis, qui possit justam præbere
causam ad dissolvenda Sponsalia, quod agere etiam constituit,
nihilominus eandem postea carnaliter cognoscit,

Q. An per hoc amiserit jus à Sponsalibus resiliendi?

S Y N O P S I S.

1. *Affirmativa Sententia communis est, & probatur.*
2. *Confirmatur casu Riccij.*
3. *Necesse tamen est, ut Sponsus non nesciat, competere sibi jus resiliendi,
& ut Sponsalia non fuerint jam penitus dissoluta.*

4. *Doctrinam*

4. Doctrinam hanc locum habere in utroque foro, multorum opinio est, sed videtur discrimen fieri debere inter forum internum, & externum.
5. In foro externo certum est, quod rebus ita constitutis resilire non possit.
6. Idem est in foro interno, si accedat ad Sponsam cum expressa voluntate perseverandi in priore contractu.
7. Absque hoc animo si Sponsam cognoscat carnaliter, in foro conscientia non amittit jus rescindendi Sponsalia.
8. Respondetur ad argumenta opposita.

I.

Conveniunt in hoc communiter DD. Sponsum conscius causæ sufficientis ad dissolvenda Sponsalia amitte-

re jus resiliendi, si, postquam adeptus est hanc notitiam, carnaliter ad Sponsam accedat. Ita Palao *disp.* 1. *de Sponsal. pu.* 29. n. 11. Coninck *disp.* 23. *dub.* 10. n. 75. Sanch. *L. I. disp.* 66. n. 2. Lopez *p. 1. Instructorij* c. 77. §. *hinc emergit.* Laym. *L. 5. tr.* 10. p. 1. c. 2. n. 20. Basilius Pontius *L. 12. c. 18. n. 4.* Bonac. *q. 1. de Sponsal. pu.* 10. n. 10. Reginaldus *L. 31. n. 267.* Gobat, Filiuc. &c.

Probatur, quia accedens carnaliter ad Sponsam conscius juræ, quod habet, resiliendi à Sponsalibus, censetur eo ipso permanere sciens, & volens in priore consensu, & jus rescindendi Sponsalia remittere, eaque potiùs de novo confirmare, si ab initio fuerunt valida;

si autem à principio invalida fuerunt ob dolum præcedentem, & postea detecto dolo adhuc cum ea copulam habeat, iterum judicatur habere consensum contrahendi, & præcedentem contractum confirmandi, ac ratificandi, quod à simili patet, quia etiam conjux conscius adulterij, si accedat ad uxorem adulteram, amittit jus petendi divortium; imò si etiam divortio jam celebrato sequatur inter ipsos copula, censentur conjuges se reconciliare, atque ideo tenentur in Matrimonio perseverare, ac per eandem copulam jus quoque amittunt accusandi. *L. si uxor. §. sed & si qua. ff. Ad Leg. Jul. De adult.* ubi dicitur: *abolevit enim prioris Matrimonij delicta reducendo eam:* Ergo etiam Sponsus secunda simili copulâ amittit jus resiliendi à Sponsalibus.

2. Confirmari ulterius hoc potest casu, quem narrat Jo. Aloysius Riccius *Decis. Aurearum p. 1. decis. 195.* Contraxerat quidam Sponsalia cum formosa,

Y 2

formosa,

formosa, & nobili puella cum conditione, si intra certum tempus dos per ejus Patrem sibi solveretur, & non aliter, nec alio modo; cumque pendente conditione supra dicta accessisset ad domum puellæ, eamque pluries deosculatus fuisset, postea adveniente tempore cum dos sibi non persolveretur, & ob id nollet Matrimonium contrahere, pro parte dictæ puellæ institutum fuit judicium in Curia Archi-Episcopali Neapolitana, decisumque, ut, quamvis dos intra dictum tempus non sit soluta, cogeretur prædictus juvenis ad contrahendum Matrimonium, etiam poenis, & censuris intentatis, eò quòd censeretur renunciasse conditioni; quemadmodum olim quoque decidit Innocentius III. in c. *Per tuas. De condit. apposit.* ubi ait, si quis sub honesta conditione Sponsalia contrahit, & ante conditionis eventum desponsatam cognoscit, præsumendum esse pro Matrimonio, quia videtur à conditione recessisse. Quamquam verò textus iste solum loquatur de recessione à conditione per supervenientem copulam, eodem tamen modo decidit Curia Archi-Episcopalis in casu Neapolitano, quòd osculum æquiparetur copulæ in ordine ad supra dictum effectum juxta Glossam in *L. Quod ait lex. ff. Ad Leg. Jul. De adult.* idque etiam colligitur ex Covarr. in *Epit. de Sponsal. p. 2. c. 7. §. 6. n. 3.* Julio Claro *L. 5. §. adulterium n. 16.* Mascard, *L. I. de probat. con-*

clus. 64. n. 2. aliisque: igitur in nostro quoque casu Sponsam carnaliter cognoscens post agnitum defectum videtur cedere juri, quod habet ad resiliendum.

3. Ut verò quis recedere censeatur à jure resiliendi, quod habet, & confirmare priorem consensum per copulam supervenientem, necesse est, ut, quando istam habet, non nesciat resiliendi jus sibi competere propter notabilem defectum modò agnitum, quem prius ignorabat, unde superius *n. 1.* dictum est: *accedens carnaliter ad Sponsam conscius Juris, quod habet, nec enim censetur priorem consensum confirmare, qui nescius est, se jus habere resiliendi, nec dici potest velle cedere huic juri, qui ignorat id sibi competere, siquidem ignorans non dicitur negligere, nec contemnere suum jus. L. Nec ignorans. C. De donat.* sicut qui dolum ignorat, non censetur ratificare Sponsalia ob dolum nulliter, & invalidè celebrata, etiamsi per copulam illi feminæ, cum qua Sponsalia contracta sunt, jungatur, quia ad ratificandum aliquem actum prius nullum requiritur scientia nullitatis.

Pari modo qui, postquam Sponsalibus omnino renunciavit, copulam habet cum ea, quæ prius fuerat ejus Sponsa, non confirmat per istum actum priora Sponsalia, ut ad ea iterum teneatur, quia cum inter istas personas jam nulla sit promissio futuri Matrimonij, & dissolutis Sponsalibus

libus inter illas nullum amplius maneat vinculum, nequit istud per eum actum confirmari; unde diversa ratio est inter conjuges, qui facto divortio iterum copulantur, quos inter per istam copulam Matrimonium denuo conyalescit, & censetur condonata injuria, quia etiam facto divortio adhuc manet vinculum Matrimonij, at dissolutis Sponsalibus nullum vinculum superest.

4. Cæterum necdum sufficienter patet, an hæc Sententia, quod Sponsus, qui Sponsam suam carnaliter cognovit, postquam ipsi innotuit, se ob prius incognitum, nunc verò patefactum notabilem defectum, v. g. fornicationem Sponsæ, aliumve quempiam ex ijs, quos supra enumeravimus, justam causam habere Sponsalia dissolvendi, censeatur cedere huic juri, illudque amittere, etiam in foro conscientiæ, an verò ea duntaxat pro foro exteriori tenenda sit?

Sanchez, Palao, Coninck, Bassilius Pontius, alijque AA. citati arbitrantur, locum eam habere in utroque foro, ob rationes supra allatas ad hanc doctrinam stabilendam. At mihi videtur, cum differentia hac in re differendum esse, uti faciunt Perez, & Hurtadus. Unde

5. Dicendum est 1. Sponsus conscientius causæ sufficientis ad dissolvenda Sponsalia, si, stante hac notitia, nihilominus accedat ad Sponsam, eamque cognoscat, in foro exteriori

amittit jus resiliendi à Sponsalibus. Est hæc conclusio certa, & à nemine negatur, siquidem ab omnibus judicabitur, eo ipso, quod cognoverit Sponsam, sciens se posse resilire, accessisse ipsum cum animo renunciandi suo juri, & priorem contractum, etsi affectum vitio, approbandi, nam dictus accessus vehementis est indicium, quod condonaverit, vel negligat, & non curet Sponsus deprehensum in Sponsa defectum, & quod proinde voluerit tacite cedere juri resiliendi, cum præsumatur Sponsa non nisi sub tali conditione in copulam consensisse, unde in foro exteriori non audietur, si postea à Sponsalibus resilire tentaverit,

6. Dicendum 2. quando accedit cum expresso animo servandi priorem contractum, vel eum confirmandi, ac implendi, nullam habitam rationem istius defectus, etiam in foro conscientiæ non posse ipsum à Sponsalibus resilire, ut per se clarum est, quia nempe in ipso datur actu voluntas standi suo promisso; ex parte autem Sponsæ censetur adhuc moraliter perseverare voluntas prius habita: tenetur ergo illam ducere, & præcedentia Sponsalia hoc facto rursus approbata, & ratihabita implere.

7. Dicendum 3. Quod si accedat ad Sponsam sine ejusmodi intentione perseverandi in priore contractu, eumve renovandi, vel confirmandi, aut cognitum defectum condonandi,

in

in foro interiore conscientiae jus à Sponsalibus resiliendi Sponsus non amittit. Ita Hurtad. *disp. 2. de Matr. difficult. 16.* & Perez *disp. 9 Sect. 17. n. 6.* Ratio est, quia copula secundum se nullo jure continet vel explicitam, vel implicitam voluntatem renunciandi proprio juri, aut confirmandi priora Sponsalia, cum fieri possit profus independenter ab ista voluntate, imò cum expressa voluntate opposita non renunciandi: ergo accedens ad Sponsam absque animo cedendi suo juri resiliere potest à Sponsalibus, neque tenetur ad aliquid aliud, quàm ut compenset damnum, si quod intulit, si possit pro eo aliter satisfacere, quàm ducendo Sponsam: dicitur autem tunc intulisse damnum, quando per istam copulam, in quam censetur Sponsa sub spe Matrimonij consensisse, ea redditur minùs apta ad nubendum alteri sibi æquali: quòd si verò accedens ad eam Sponsus fuisset protestatus, se ad ipsam accedere, servato sibi jure integro ad dissolvenda Sponsalia, quin ei per hoc renunciare intendat, tunc non tenetur ad ullam damni compensationem, quia scienti, & volenti nulla fit injuria juxta Reg. 27. De R. J. in 6. & Reg. 145 ff. eod. *Nemo videtur fraudare eos, qui sciunt, & consentiunt.*

8. Nunc ad argumenta oppositæ Sententiæ respondeo, probare quidem ea pro foro externo, non tamen pro foro interno conscientiae; nam

esto, exterius significet ille accessus animum remittendi, & pro ejusmodi signo habeatur, in foro tamen conscientiae non eo ipso resiliendi jus remittit, aut prius inita Sponsalia confirmat; quippe ut istud fiat, necesse est, animum quoque, & voluntatem hoc faciendi adesse, quemadmodum ut detur vera, & obligatoria promissio, non satis est, sola verba adesse, sed positivus simul animus promittendi requiritur, ut dictum est *Sect. 1. de conditionibus ad valorem Sponsalium requisitis q. 1. cas. 1. n. 4.* ostensum quoque est, copulam cum tali Sponsa habitam ex natura sua non confirmare priora Sponsalia juxta id, quod dicit Reg. 30. ff. De R. J. *nuptias* (idem est de promissione nuptiarum) *non concubitus, sed consensus facit.* Et sanè sunt quamplurimi, qui committentur cum Sponsis de futuro, quin ipsis aliud in mentem veniat præter turpem libidinem; ergo concubitus non eo ipso dicit novum consensum, nuptiarumve promissionem, cum stare etiam possit cum voluntate opposita.

Ad allatam paritatem de marito accedente ad uxorem adulteram, respondeo similiter: neque vir, qui conscius adulterij suæ uxoris adulteram cognoscit, si non accedat animo remittendi injuriam, amittit eo ipso, & propter hanc ipsam copulam secundum se jus petendi divorcium, si stemus præcisè in jure naturali; verum

rùm

rùm jus istud amittit, quia ita statutum est in Jure positivo, ut vir cum uxore adultera congregiens amittat jus petendi divortium, etiamsi animum habeat injuriam non remittendi, ita colligitur ex *c. Dixit Dominus. 32. q. 1.* ubi ratio celebrandi divortij ob adulterium asseritur esse divisio carnis uxoris adulteræ in aliam, quia igitur per novam copulam Mariti supervenientem divisâ caro restituitur ad pristinam unionem, ideo dum conjux innocens cognoscit uxorem adulteram, censetur sibi illam reunire, ac condonata priore injuriâ eidem reconciliari, & Matrimonium denuò confirmare, ut docent AA. communiter apud Sanch. *L. 10. de Matr. disp. 14. n. 6.* idque adhuc clariùs habetur in Jure Civili *L. Crimen. C. ad L. Jul. de adult. crimen adulterij maritum, retentâ in Matrimonio Uxore, inferre non posse. nemini dubium est, & L. Quæsitum. §. idem quæritur. ff. eod. Paulus respondit, eum, qui post crimen adulterij intentatum eandem uxorem reduxit, destitisse videri, & ideo ex eadem lege postea ei jus accusandi non superesse; redintegratur*

igitur vi Juris per copulam cum conjugè adultera habitam Matrimonium, ita ut neque accusationi locus supersit.

Nihil autem tale decernitur in Jure de Sponsis, unde ex paritate conjugum allata, atque etiam ex casu, & decisione Neapolitana Aloysij Riccij, quæ etiam ex eo videtur nimis rigorosa, quòd ita deciderit ob sola frequentata oscula, quæ ex natura sua, si alia adminicula non accedant, ex quibus hoc colligatur, vel probetur, planè non significant, quòd quis remittat jus à Sponsalibus resiliendi, cum istud nec quidem copula indicet, ex istis, inquam, non probatur, quòd Sponsus in casu nostro resiliere à factis Sponsalibus nequeat, eò quòd sciens hoc suum jus, sed tamen sine animo id remittendû Sponsam cognoverit, unde in foro conscientiæ ad hoc obligandus non est, quamquam in foro externo utique fidem inventurus non sit, nam in hoc foro semper judicabitur accessisse ad Sponsam cum animo renunciandi suo juri, ut supra dictum est.

Quæstio